

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyed évre 4 kor.
Vidékre: Egész évre 20 kor., fél évre 10 kor., negyedévre 5 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája.

Szerkesztőségi telefon: 119.

Kiadóhivatal:

KLADÉK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

A kiadóhivatali telefon száma: 62.

Kivándorlás és az önálló vámterület.

A „Slavonia“ már kiindult a fiemei kikötőből s magával vitt csaknem hat-száz magyar honost. Két hét múlva ismét hasonló export indul utnak a Nyugat felé. Csodálatos fordulása az időknak, hogy mi már nem iparhoz szükséges termékeket indítunk a külföldre, hanem egészséges emberanyagot. Évenként 30.000 honpolgár adja el itthon a földjét, a házat, fog vándorbotot a kezébe s keres új világot s új hazát Amerikában.

Valóságos elvérézés. Mikor megérkeznek hozzánk a tavasz madarai, a fecskék és gólyák, akkor áll be a mi népünk körében az őszi madárköltözés. Nagy rajok kerekednek föl a felső vidékeken a hegyek aljából és Bácskának, Torontálnak gazdag tájairól. Egyszer-kétszer körül zsongják a helyet, a mely szívükköz van növe, ifjúságok játszó helyeit, a fehérre meszelt templomot, hol az első szent misét hallgatták s a temetőt, ahol a hűséges hitves, vagy a korán elhunyt kedves gyermekek nyugosznak, azután felkerekednek; nem tartja többé őket semmi vissza.

A Cunard-Line hajói pedig ott várják a magyar tenger öblében ezt a hazájától elszakadó tömeget és Lévai Lajos, a kivándorlás magyar királyi főfelügyelője, gondosan ügyel arra, hogy a kivándorlás a magyar állam teljes garanciája mellett történjék.

A kivándorlás ellen természeti jog szempontjából kifogást tenni nem lehet. A szabad akarat mélyén gyökeredző joga minden embernek, hogy ott keresse a megélhetéshez szükséges feltételeket, ahol akarja és ahol lehet. Amerika és Európa államai pedig közös egyezményre jutottak, hogy ezt az ember-áramlatot nem akadályozzák meg. Ha egyes államok mégis feltételeket szabnak a kivándorlás elé, ez onnan van, mert ebből a nagy tömeg-mozgásból mindegyik hasznot akar huzni, nem pedig károsodni. Amerika bizonyos vagyon minimumot követel a bevándorlótól, míg Magyarország legujabb kivándorlási törvényeit azért alkotta meg, hogy honpolgárait sértetlenül helyezze ki az amerikai partokra.

Manapság már egész másképp gondolkoznak a kivándorlásról, mint annak előtte. Egész irodalma van ez ügynek s a kivándorlás mint a nemzeti gazdagodás egyik forrása van feltüntetve.

Az amerikai izzó kereskedelmi és ipari élet még a magyar fajra is átalakító hatást gyakorol.

A csupán földművelő munkára szorított magyar ember ott perfekt kereskedővé lesz, megtanulja az élelmességet és a pénzszerzés százféle módját. Az intelligensebb lelkek nem feledkeznek meg az elhagyott anyai földről; ha meggazdagodnak, hazajönnek vagy keresetük egy részét elküldik; a Felsővidéken tagadhatatlan az amerikai dollárok jótékony hatása.

Igazában és komolyan senki sem rokonszenvezhet a kivándorlással. Csak azok tudnak mellette argumentumokat találni, akiket a hajós társaságok és kivándorlási ügynökségek megfizetnek. Meg akinek a homlokára nem von borus felhőket a nemzeti erő apadása és szívéből nem csal könnyeket a nemzet elvérézése.

A kivándorlás egy kóros tünet, a nemzeti erők devalvációjának, a gazdasági pangásnak, a népesség hanyatlásának s a hazafias érzések gyengülésének egyik legrettentőbb, kétségbeejtő következménye.

Ott, ahol consolidált viszonyok uralkodnak és az állami háztartás biztos alapokon nyugszik, hol az évi budget

Küzdelem a tüdővész ellen.

Felolvasta: Dr. Novák József.

— A „Bácsme gyei Napló“ eredeti tárcaja. —
Tisztelt hallgató közönség!

„Minden avatott ember érzi, hogy a XX. évszázadnak az lesz egyik legnagyobb feladata, hogy a tüdővész hatalmát megtörje.“
Kovácsy.

Hajnalodó évei kezdő századunknak biztatóreménységet fakasztanak millinyi szívben.

Tompa fásultsággal viselt szenvedéseiből felragyogó szemmel ocsudik az emberiség — örömmel biztató valóság tudatára.

Álom volt számtalan hosszú emberöltőn át, nagy, keserű csalódás csak nem rég; ma: mindjobban megizmosodó tény.

A „száraz betegséget“ sikeresen gyógyítani kezdjük.

A gümőkór ellen szerencsés hadba indul hatalmas falankszokban a művelt népek impozáns sora.

Háborút üzennek a soká félt ellenségnek, hogy a harc után majd boldog békesség legyen.

Tudásunk, mely a vésszel eddig meg nem birkózhatván, gyászfátyolát vonta a pusztulás fölé, immáron elhajtja a csüggedés jelét, világló fáklját emel a fájdalom éjjelébe és

láttni engedi szemünknek a megváltás útjait. A tudomány csarnokaiból, laboratóriumok csendes dolgozó asztalai mellől is kihangzik a szenvedők közé a fölemelő szózat: „egyesítjük a természet erőit s legyőzzük ezzel ádáz ellenünket!“

Komor kórháztermek levegője helyett erdei tisztások balzsamát lehelitek be ezentul gyöngé társaink, a tavakon madárdal, nyaranta himes pille lesz körültek, az őszi lombhullás nem fog immár szomorítani titeket: áldólag kívánjátok majd a nagy természetnek, aki meggyógyított, a téli nyugovást.

Az orvos, aki éberem ügyeli sorsotok, megvéd a felgyógyulásig minden ártalomtól, ő rendez a természet ujjáteremtő erőit s lelketek világának gondozója léssen, hogy a testi megújodást elérjétek s az itt-ott tán jelentkező csüggedések meg ne hiusítsa, elmondhassa: „Uram, nagy Isten, ime a te kirendelt csekély szolgáló, feladatodat mindenható erőid hatalmával teljesíttem!“

És leszáll a jószívűség anyala az égből, ellátogat majd a szobácskák homályába, hogy kiragadja onnan a veszedelemben forgó embert s elvigye susogó lomb közt, fényes napsugárban álló gyógyulás helyére . . .

A fejlődő városi étellel, szobázó foglalkozással kapcsolatban, az ember eltávolodásával a természet öléből lépést tartva emelkedett lassacskán mai vészes nagy jelentőségére sorainkban a *gümőkór*. E bántalom, melynek közvetlen megindítója a *Koch* fölfedezte gümöbacillus, számos alakban jelentkezik: megfészkelheti magát a tüdőben, a nyirokmirigyekben, csontokban, a gégében, a hashártyán, az agyvelő hártás burkain. de leggyakoribb az első két formája; legtöbbször látjuk, mint tüdővést (tüdőbaj „mellbetegség“) és mint mirigygümőkört, azaz skrofulózt.

Abban megegyezik mai [nap a hozzáértők véleménye, hogy a gümős betegség egyenes átöröklődése, szülőről gyermekekre, alig vehető számba a kór terjedésének módjai között. Hogy a csecsemő a gümöbacillust — szülőjétől kapva — már születésekor magával hozná a világra: a legnagyobb ritkaság. Ha ezt figyelembe vesszük, ugy a tuberkulózis vázolt szereplését az egyes életkorokhoz a következőképen magyarázhatjuk meg. Az egy éven alóli csecsemő azért szenved legsúlyosabban különféle szervek gümős bántalmában és azért sujtja ez első időkben a tüdővész is aránylag erősen a kis emberkét, mert

nem jár a lakosság szertelen megterelésével, — azokból az országokból nincs kivándorlás. A népesség biztos megélhetésének feltételeit otthon is megtalálja s nem kényszerül idegen határok közt keresni. Belgium és Holland, ezek az apró államok mentek a kivándorlás csapásaitól. Még Ausztria sem ismeri e bajt. Az állam háztartásában minden egyes honpolgár megtalálja a maga functioit, melyek a kényelmes megélhetést biztosítják számára. De Belgiumnak és Hollandnak világraszóló kereskedelme, Ausztriának pedig hatalmas arányokban kifejlődött ipara van, melyek révén ezek a nemzetek nem cseppenként kapják az állami existentiához szükséges erőt, hanem széles áradtában.

Nekünk is a mi mezőgazdaságunk mellett virágzó iparra és kereskedelemre volna szükségünk, hogy megizmosodjék a nemzet vagyoni ereje s biztos ellátást kaphassanak a kis existentiák. Ez volna a módja, hogy az évenként kivándorló — harmincezer ember itthon maradjon s erősítse számával és munkásságával azt az alapot, melyen a nagy nemzeti önállóságot ki lehetne építeni.

A lezajlott nagy gravaminális harcok után a politika és társadalom terén elemi erővel lépnek előtérbe a gazdasági kérdések. Ausztriával végleg le kell számolnunk; ki kell ragadnunk kereskedelmünket és iparunkat a százados kizsákmányolás karjai közül az önálló vámterület által. Ha azután ez a kettő nálunk is virágzásnak indul, lassankint elapad a kivándorlás és nő a magyar állam önállósága hatalmas ereje.

Lukácsy István.

Miraglia Budapesten. Miraglia olasz szenator, aki az olasz kormány megbízásából ismételve látogat el hozzánk, ma érkezett

kellő vigyázat hian szegényke a gümős fertőzésnek egyszerre három oldalról is nagyon ki van téve. A szájra csokolással beójtja a köhögős szülő a betegség csiráját; a gümőkóros tehén tejével — mesterséges táplálásával, főképp s utóbb a nélkül is — igen könnyen bejutnak emésztő rendszerébe a gümöbacillusok s mikor már az első év végével a földön játszadozik, mily nagyon közel van akkor a köpetére nem ügyelő tudóvész szülő hajlékában a fertőzött padlóhoz mikor a port csuszásában önmaga fölveszi.

Az első és második év között a kised, főképp a míg ez időszak kezdetén négykézláb kuszik, még mindig veszedelmes közelségben lélegzik a szoba talajához és a tehéntej másfél éves koron túl is kedvelt gyermektáplálék levén, ha esetleges gümös mérgét kellő forrással el nem pusztítottuk, untalan fenyegeti az apróság egészségét. A 2—4-ik év között már egyenes testtartással jár a gyermek, nem szedi fel annyira a padló, az udvarporát játszadozó ujjaira, inkább [szoktatható tisztasághoz, hogy szájához mindent oda ne vegyen; kezd a tejen kívül egyéb ételekkel is bővebben táplálkozni: erősen fogy e korban a gümös bántalom mind a két csoportja.

Brdapestre, ahol több napig fog tartózkodni. Már ma táviratot intézett Rómába és jelentette, hogy a két állam közti szerződés véglegesítése elé most már mi akadály sem gördül. Az olasz kormány lényeges engedménye-et tett.

Közös minisztertanács. A tegnapi tervezett közös minisztertanács csak e hó 14-én, Budapesten fog megtartatni. Addig a szakminisztériumok a maguk körében tárgyalják a német vám- és keresk. szerződés tételeit.

Az önkéntes tűzoltó testület jubileuma.

Városunk önkéntes tűzoltói ünnepségre készülnek. Pünkösdkor jubilálja a testület fenállásának 15 éves évfordulóját.

Szabadka város szülöttei nem értek el még semmi téren sem olyan országra, sőt egész Európára szóló hírnevet és elismerést, mint a tűzbiztonságra önként éberül figyelő és veszelő esetén mintaszerű fegyelemmel és biztonsággal működő tűzoltóink, a kik a milleniumi ünnepségek alatt a hazai tűzoltók legnagyobb kitüntetését, a nagyértékű királydíjat is elnyerték.

És ime, most, hogy 15 éves működésük örömteljes évfordulója elkövetkezik, szerényen, ugyszólván egészen házilag készülnek a szép ünnepnek megülésére.

Más jelentéktelen tűzoltó testületek országra szóló jubileumokat rendeznek és a mieink még csak a megyei tűzoltóink közül is csupán a tisztikart hívhatják meg, mert a megfelelő elhelyezés nem vihető ki. Bizony kár, mert biztosra vehető, hogy az egész ország tűzoltóság büszke a szabadkai testületre és kész örömmel jönnének el impozáns számban üdvözölni a derék bajtársakat.

A testület parancsnoksága ma délután 4 órára hívta össze a jubileumi ünnepségek előkészítésének megbeszélésére hivatott vegyes bizottságot.

Az értekezleten dr. *Bóbits* József kulturtanácsnok elnökölt és részt vetek benne *Scorza*, *Wenczel* parancsnokok, *Gual* Ferenc,

Közben mindjobban erősödik is a szervezet, tűnnek lassacskán az első gyermekévek, a *fogékonyság ez órái* »ces heures de receptivité« mint *León Derecy*, párizsi orvos magát kifejezte.

Az 5—14-ik év között a legkevesebb baj fenyegeti az embert a gümőkór részéről. Ugy vélem azért, mert ekkor a gyermek szülejétől már függetlenebb életet él, nincs annyira a beteg anya vagy apa részéről érintkezés fertőzésnek kitéve, sokat van a szobán kívül, kihajtja a szabad levegőre saját egészséges vágya, pezsgő játszki kedve, táplálkozásában a tej mindjobban háttérbe szorul s nem szakadt még nyakába az élet komolysága a maga egészségrontó tényezőivel.

Ime, a 15—19-ik ifjui esztendőkből a közvetlen megelőző évek arányához képest egyszerre négyszeres erővel jelenik meg. A nemi érettség szakával beköszöntő izgalom, korai kicsapongás, kávéházi, korcsmai élet, de meg a műveltebb néposztályban az iskola fokozódó gondja, sok zárt levegője; az iparos osztály körében a műhelyek, gyárak atmoszférája, a foglalkozásbeli ártalmak legiója hona ezt magával.

(Folytatása következik.)

Váli Gyula, dr. *Piller* Arthur és az önkéntes tűzoltók tiszti és altiszti karának legnagyobb része.

Wenczel parancsnok annak előrebocsátásával, hogy *Vermes* Béla főparancsnok halaszthatlan teendők elintézése végett a fővárosban időzik és így ezen az ülésen nem lehet jelen, felkéri a bizottságot az ünnepély idejének és programjának illetve e program keretének megállapítására.

A bizottság erre nézve a következő megállapodásra jutott.

Május 22-én pünkösdkor vasárnapján a testület rendes közgyűlése után hálaadó istentisztelettel kezdődnek a jubileumi ünnepségek. Ezután lesz a jubileumi diszkygyűlés megtartva amely alkalommal a jubilaris szolgálati érdemek is ki fognak osztatni.

Délután diszkygyakorlatok. Este diszkygyűlés a színházban, a melynek programján hangverseny számok, egy egyfelvonásos szindarab előadása és befejezésül a testületi tagok által bemutatandó élőkép szerepelnek. Előadás után bankett. Hétfőn délután Palicson nagy népünnepély lesz térzenével, tombolával és népversenyyekkel 20 filléres belépődij mellett.

A program részletes megállapítása és az előkészületi teendők végzésére egy szűkebb körű bizottságot alakítanak a legközelebb összehívandó értekezlet alkalmával.

HIREK.

— **Április 11.** A naptárban vörösbetűs ünneppé léptették elő a törvényszentesítés ünnepét. A bíróságnál szünetelt a munka az iskolákban ünnepélyen magyarázták a nap jelentőségét, a hivatalokban is tél-túl dolgoztak. A Szt. Teréz templomban 10 órakor misét tartottak, amelyen Mamuzsich Félix kanonok plébános celebrált. Több üzlet is zárva volt. Igaz, hogy egyrésztük a gör. keletiek husvétja miatt.

— **Személyi hír.** *Kulinyi* Zsigmond a szegedi kereskedelmi és iparkamara titkára ma városunkban időzött és az 1905. évben nálunk rendezendő ipari és mezőgazdasági kiállítás ügyében tárgyalt városunk főispánjával és polgármesterével.

— **Kinevezések.** A pénzügyminiszter *Lovas* Mihály óbecsei adóhivatali gyakornokot a beregszászi adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adótitkárré, *Pfeil* Tamás zombori díjtalan pénzügyi számgyakornokot, továbbá *Weincz* Pál szabadkai és *Falvay* Sándor székesfehérvári lakosokat a zombori pénzügyigazgatóság számvéviségéhez ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká nevezte ki.

— **A Gazdakör közgyűlése.** Tegnap délelőtt 10 órakor tartotta a "Gazdakör, városunk e legtekintélyesebb egyesülete, rendes évi közgyűlését. A múlt évi kiadásairól és bevételeiről szóló jelentést tudomásul vették. A jövő év költségvetésének előirányzatához egyhangulag hozzájárultak. *Törley* Gyula indítványára elhatározták, hogy 100 korona értékben gazdasági kérdésekkel foglalkozó könyveket szereznek ke.

— **Óbecsei küldöttség a kereskedelmi miniszternél.** Az óbecse—aracsi komp közlekedést sehogy sem bírják az érdekeltek megkapni, mert a torontáli uradalmak félnek a versenytől. A megyénél két éve hever az

ügy, miért is most e két községből hétfőn nagy küldöttség megy Budapestre, a miniszter elé, hogy igazságot kérjen. A küldöttséget Latinovics Pál főispán és dr. Radovánovics György óbecsei orszgy. képviselő vezetik.

Szabadkai tanulók a szegedi képtárlaton. A helybeli főgymnasium V—VIII. osztályának tanulói tanáraik vezetése mellett ma délután 2 órakor átrándultak Szegedre, ahol a képtárlatot, a városházá, az új zsidó-templomot és a csillagbörtönt nézik meg. A diákok még az est folyamán visszaérkeznek.

— **Házasság.** *Meznerics* Ferencz népközlai felügyelő igazgató f. hó 11-én tartotta esküvőjét *Kiss* Ilona tanítónőképző-intézeti tanárnővel.

— **A kereskedelmi egyesület** tegnapi ülésén a már régebben lemondott *Gyelmis* Gerő helyére *Lányi* Mórt, a közgazdasági bank vezérigazgatóját választotta meg alelnökévé. Választás alá került 8 választmányi tag is, akik közül id. dr. *Milkó* Izidor, *Báics* Gergely és *Rothman* Imre kerültek első ízben a választmányba.

— **A bácsmegyei írói egyesület** ügyében összehívott előértekezleten a megjelentek elhatározták, hogy az eszme mellett propagandát fognak csinálni és a megalakuláshoz szükséges előkészületeket lehetőleg hamar befejezve újra összegyűlnek, hogy akkor a végleges megalakulást dűlőre juttassák. Az egyesület kizárólag irodalommal rendszeresen foglalkozók részére lesz megnyitva, akik semmi féle anyagi áldozatra kötelezve nem lesznek, még tagdíjakat sem fizetnek. Az egyesület vagyoni kezeléséhez a pártoló tagok befizetései és a megye, városok, községek ajándékain kívül a nyilvános fellépésekből befolyó jövedelmek lesznek felhasználva.

— **Miniszterek mint Zenta város diszpolgárai.** Kabos Ármin és társai indítványt nyújtottak be a tanácshoz, amelyben Hieronymi Károly Lukács László minisztereknek Zenta város diszpolgáiraivá való megválasztását ajánlják.

— **Halálozás.** Kaptuk a következő gyászjelentést: Hegedűs Józsefné sz. Viday Nelli, Győrffy Etelné sz. Viday Mariska, Viday Károly, Stenczky Ernőné sz. Viday Róza, Wopalczy Károlyné sz. Viday Jolán úgy maguk, mint az összes rokonok nevében fájdalommal jelentik özv. Viday Károlyné sz. Faragó Rozália f. évi április 10-én d. e. 8 órakor életének 81-ik évében történt elhunytát. Az engesztelő szt.-mise áldozat f. hó 12-én d. e. 1/2 10 órakor a szt. Teréz egyházban fog az Urnak bemutatni. Hült tetemei f. hó 12-én d. u. 4 órakor fognak a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a bajai sirkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyezettetni. Áldás emlékére, béke hamvaira!

— **Ügyvédi iroda.** Dr. *Székhely* Zoltán földínek, aki a dapokban tette le az ügyvédi vizsgát, a régi halpiacon, a postaépülettel szemben levő Mácskovits-féle házban ügyvédi irodáját megnyitotta.

— **A zentai hidépítés bevégzett dolog.** Az összeomlott zentai hid helyett vashid épül a Tiszán, mely a Bácska e virágzó városát összeköti a Bánáttal. Bevégzett dolog ez immár, mert tegnap érkezett le Zenta városához a kereskedelemügyi miniszter leirata, hogy az állam 50 ezer koronáig terjedő államsegélyt biztosít a hidépítési kölcsön törleszté-

sére. A zentai hidat vasuti közlekedésre is alkalmas módon építik és már a folyó évben megkezdik az építkezést úgy, hogy szerencsés viszonyok között a jövő esztendő őszén már át is adhatják a forgalomnak ezt az új hidat, melyre Zentának és az egész vidéknek sürgős szüksége van. Már is súlyos károkat okozott Zentának az állandó tiszai átkelés hiánya.

— **Megüresedett közjegyzőségek.** A szegedi közjegyzői kamara választmánya ülést tartott, melyen Szlávy János ujvidéki közjegyző elnöklete alatt megjelentek Mezey Zsigmond kulai közjegyző, titkár, Kern Lajos dr. és Jedlicska Béla dr. szegedi közjegyzők. A választmány a kamara területén levő közjegyzői állások betöltésének ügyével foglalkozott. Értesítik az igazságügyminisztert és Csanádvármegyét, hogy a Haasz Antal halálával megüresedett battonyai közjegyzőségre a kamara már kiírta a pályázatot, mely e hó 30-án jár le. Itt említjük meg, hogy a már régebben megüresedett makói közjegyzőségre, mely egyike a legjobb közjegyzői állásoknak, 69-en, a nagylakira 33-an pályáztak. A kamara már régebben megtette a jelölést s a miniszteri döntés már a napokban várható. Valószínűnek tartják, hogy a makói közjegyzőséget áthelyezés útján tölti be a miniszter.

— **Ácsok és kőművesek sztrájkja.** Az ácsok meglehetősen fizetik segédjeiket 3 kor. 20, 3 kor. 40 fillérrel s köztük meg is van a megállapodás; de a kőművesek naponkint alig keresnek többet 1 kor. 60 fillérnél s most 6 órától 6-ig 3 koronát követelnek. Méltányos volna, ha a kőművesek úgy segédjeiket, mint az ácsokat jobban fizetnék. E tárgyban az Ivics-féle vendéglőben népies értekezletet tartottak. A kőműves segédek ma már nem is álltek munkába és kimondták, hogy míg követelményeiket a munkaadók nem teljesítik, sztrájkolni fognak.

— **A Mollinár bakák.** A páratlan Mollinár-ezred vonata holnap megy keresztül városunkon. Budapestről, ahol eddig állomásoztak, Boszniába helyezték át őket és ezt az áthelyezést sokan a mozgósítás közeledésével hozzák összefüggésbe. Városunkban sokan vannak, akiket az ezredhez szorosabb kötelek fűznek. Holnap kimehetnek az indóházhoz, sok régi kedves ismerőst találnak ott.

— **Árlejtések.** A város gazdasági ügyosztályában ma három árlejtést tartottak meg: az egyiket a palicsi cukrászdára, a másodikat a Damjanics utczai ipartanonziskola rajztermének felszerelésére és a harmadikat a vágóhídi illemhelyek elkészítésére. A cukrászdát újabb 3 évre Hermann Frigyes kapta 200 korona évi bérért. Az ipartanonziskola rajztermének a felszerelését Brauchler János szállítja 640 korona értékben. A vágóhídi illemhelyek felállításával Molczer Károly bizatott meg ki ezt a munkát 1220 koronáért készíti el.

— **Névmagyarosítás.** Kiskoru *Beck* Samu Sándor bajai lakos családi nevét „Berkes“-re változtatta.

— **Temetés tamburaszóval.** Egy szegény muzsikus halt meg tegnapelőtt a szegényházban. Kartársai mintegy 40 tamburas kísérték ki tegnap a temetőbe, utolsó útján mélabus melodiákat játszva búcsúzóul. Az elhunyt tamburasznak Bukovics Dániel volt a neve. A tudóvész vitte sirjába fiatalon, alig 22 éves korában.

— **Halőrök kinevezése.** A polgármester több palicsi halórt elbocsájtott a halászokkal való összejátszás miatt és az elbocsájtottak helyébe Bosnyák Bertalant, Zomborcsevics Józsefet, Stedász Jánost és Juhász Józsefet halőrökké kinevezte.

— **Járvány miatt bezárt iskolák.** Szeghegy községben az iskolák és az ovoda hatóságilag be vannak zárva márc. 12-ike óta a vörheny betegség miatt s dacára az óvintézkedésnek, a vörheny tovább is harapódzik és így az iskolák bizonytalan időre be lesznek zárva.

— **A borbélyok operációjai.** Az a vétkes könnyelműség, hogy a polgári osztály egy része különböző operációkat a borbélyra biz, ahelyett hogy orvoshoz fordulna, alaposan megbosszulta mozt magát Bajmokon. Odri Simonné Blumenthal borbélyt hívatta, hogy huzza ki fájós fogát. Blumenthal oly alaposan huzta ki a fogat, hogy a szerencsétlen aszszony állkapcsa ketté törött és most élet-halál között vivódik. Blumenthal ellen megindították az eljárást.

— **Kivándorlás.** E hó 9-én több mint 100 munkás S. M. szeghegyi lakosnak közvetítése folytán Szabadkán át külön vonaton ment Németországba. És csodálatos, hogy annak idején I. M.-nek az ilyen közvetítést hatóságilag megtiltották, aki már 3 éve avval fel is hagyott. Ugy látszik S. M. kisdéd játékaikról nincs a szolgabírónak tudomása.

— **Gyilkosság és öngyilkosság.** Folyó hó 7-én estefelé együtt mulatott Bognár József és Horváth Mihály a bajai Kátonavárosrészben levő Csórja-féle korcsmában. Mula-tozás után, a legnagyobb egyetértésben hazafelé indultak, a marhavásártér felé véve utjokat. Útközben, nem tudni még miért, összeszólkoztak és pedig oly mérvben, hogy Bognár pisztolyt rántott és Horváthra lőtt, ki fültövön találva összeesett. Bognár megrémülve véres tettétől maga ellen fordította a gyilkos fegyvert. Egy durranás és Bognár holtan esett össze. Horváth súlyos sebével a kórházban fekszik.

— **Utcai verekedés.** Gerbics János VII. körü lakos ma délután a Fűzfás-utcában összeszólkozott egy jó pajtásával, aki fentnevezettnek egy vasbottal úgy talált a fejebub-jára suhintani, hogy azon súlyos bőrrepedés keletkezett, a melyet a mentők kötöztek be.

— **Keglőtte a haragosát.** Verusics pusztá békés csendjét sokszor zavarta meg Tankovics János és Pertics Ivánnak már régóta fenálló civakodása. Ahol csak tehették, egymást bosszantották. Hasztalan volt minden békítés, a két ellenfél tüzes haragjából nem engedett. Tegnap szembe kerültek a régi ellenfelek; Pertics agyát elborította a düh, pisztolyt rántott s többször lőtt ellenfelére; a golyók közül kettő megsebesítette Tankovicsot. Most a kózkórházban ápolják, míg Pertics ellen megindult a bűnvádi eljárás.

SZINÉSZET.

Szerb színészet.

Folyó hó 10-én vagyis szerb husvét első napján kezdte meg a helybeli városi színházban a szerb színtársulat a 22 estére szóló helybeli szereplését. — A társulat a legjobb erőkből van összeállítva, úgy, hogy vetekszik az elsőrangú hazai magyar vidéki színtársulatokkal. Ritkán van alkalmunk látni a szerb színtársulatot, de valahányszor itt időznek

közöttünk, mondhatjuk, hogy irigyeljük a helybeli szerb és bunyevác testvéreinket, a kiknek — bár rövid ideig — alkalmuk van gyönyörködni a szerb szintársulat játékában.

Tegnap a »Gyidó« c. szerb népszínművet adták. — A darab tartalma közönséges; egy férfi és egy leány szeretik egymást, de szü-leik meghasonlása miatt nem lehetnek egy-máséi, míg végre győz a mindenható sze-relem. Az öregek kibékülnek és a fiatalok boldogan repülnek egymás karjaiba. — Min-den tarkítva volt eredeti szerb dalokkal, a mi a darab értékét emelte. — A színház zsufozásig telve volt, úgy, hogy sokan kény-telenek voltak hazamenni, mert nem kaptak helyet. — Az egyes szereplőket később fog-juk jellemezni, a mikor alkalmunk lesz őket több darabban megismerni. — Ma a »Cár Dusan silni« kerül színre. **B.**

TÖRVÉNYKEZÉS.

Politizálás.

Érdekes és a lapkiadókat közlelő érdeklő ítéletet hozott tegnapelőtt a szegedi ítélő-tábla. Baics Vladimir zombori lakost a „Bácsmegyei Független Hirlap“ kiadótulaj-donosát a zombori törvényszék sajtórendőri vétség címén 50 koronára ítélte, mert a lap-jában a „Függetlenségi párt zászlóbontása“ és „Hírek a válságról“ címmel cikkek je-lentek meg. Főlebbzés folytán az ügy a szegedi ítélőtáblához került, amely ma fog-lalkozott vele. Bodnár Zsigmond dr. közvédő a tárgyaláson azt hangoztatta, hogy a poli-tikai tényeknek kommentár nélkül való re-gisztrálása még nem politizálás. A tábla el-fogadta ezt az érvelést és az első bíróság ítéletét megváltoztatva, fölmentette a vád-lottat.

LEGUJABB.

Alfonz király a hősekért.

Alfonz király ma tette le alapkövét annak az emlékműnek, a melyet ama hősek emlé-kére emelnek, kik Napoleon ellen és Spanyol-ország függetlenségéért küzdöttek. A nagy számmal összegyűlt közönség lelkesen éltette a királyt.

Goluchovszky Budapesten.

Goluchovszky Agenor gróf, a közös külügy-miniszter az előzetes megállapodások ellenére még mindig nem érkezett a fővárosba. A késés oka a közös minisztertanács elhalasz-tása.

A háboru.

A Dimitrij Donszkoj nevű orosz cirkáló-hajó ma elindult a Keleti tengerre.

A Virennius tengernagy vezénylete alatt álló orosz hadosztály a lakosság lelkes tün-tetése között távozott a Keleti tengerre.

A barcelonai merénylet dementije.

Mária Krisztina spanyol királyné, Alfonz király anyja a merénylet folytán érdeklődők leveleire válaszolva megcáfolja, hogy a me-rénylet Alfonz király ellen lett volna intézve. A petárda robbanás onnan, amerre a király járt, nagy távolságra történt. Az utazó uralkodónak még eddig a legkisebb kellemetlen-sége sem volt.

A cukrászsegédek sztrájkja.

A fővárosi cukrászmesterek, ígéretükhöz hiven, ma reggel már ki sem nyitották az üzleteiket. A leeresztett vasredőnyökön a kö-zönség tájékoztatására nagybecsű »értesítés«-t ragasztottak ki, amelyben az üzlettulajdono-sok tudatják a közönséggel, hogy üzleteiket

a cukrászsegédek teljesíthetetlen követeléseire való tekintettel mindaddig zárva tartják, míg a sztrájknak vége nem lesz.

A sztrájkpénztárban napról-napra szaporodik a pénz. Ma délelőtt Párisból, Bécsből, és Berlinből táviratokat kézbesítettek a bi-zottságnak, amelyekben az ottani szervezett cukrászmunkások a legmesszebbmenő támo-gatást ígértek a sztrájk tartamára. Ma segínyt is osztottak ki a sztrájkolóknak. A nős mun-kások egy korona hatvan fillért, a nőtlének egy koronát kaptak egy napra. A cukrász-ipartestület állítása szerint, akár öt évig is elhuzhatják a harcot.

Véres népgyűlés.

Zamogor, horvátországi községben tegnap nagy népgyűlés volt, a melynek programján a horvát pénzügyi egyezmény és Dalmácia bekebelezése szerepeltek, *Tipoli* tartomány-gyűlési képviselő volt a népgyűlés szónoka, aki beszédének hevében sértő kifejezésekkel illette Starcevicset. Az izgatott hangulatu hallgatóság erre óriási dühvel megtámadta a szónokot és véresre verték. Talán agyon is ütötték volna, ha néhány jó embere el nem ragadja a nép dühe elől. *Tipolit* a község-házára vitték, a hova azonban szintén kö-vette a nép és a község háza összes butorait elpusztították, a jegyzőt véresreverték és a járási épületet is lerombolták. A szomszéd helyőrség egy tüzér százada csillapította le a felizgatott kedélyeket. A katonák fegyver-töltése alkalmával is szerencsétlenség történt amennyiben egy puska véletlenül elsült és a golyó egy tüzér agyát roncsolta szét és egy asszonyt is megsebesített.

KÖZGAZDASÁG.

Helyi gabonaárak.

Buza ma gyöngén volt kinalva. Ezzel szem-ben vételkedv sem nyilvánult s így igen cse-kély mennyiség 7.50 60 koronás árban kelt el.

Alig elítésre méltó forgalom mellett ro-zsot 5.90, zabot 4.80 és árpát 5.20 koronáért vásárolták.

Tengerit bár élénken lett keresve, de ki-nálat hiányában csak csekély mennyiség ke-rült forgalomba, 5 - 5.10 koronáért vásárol-ták 50 kgként.

Szabadka sz. kir. város tanácsa.

6389/1904. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A th. közgyűlés 221/5765/1904. sz. határozata alapján közhírré teszem, hogy a Ludas-pusz-tán, Tompán és alsó Tavankuton építendő esendőségi laktanyák és melléképületeinek vállalat útján leendő biztosítása céljából *f. évi április hó 17-én vasárnap d. e. 10 óra-kor* a gazdasági ügyosztályban zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Felhivatnak mindazok, ezen árlejtésen résztvenni kívánnak, hogy szabályszerűen fel-bélyegzett és ovadékkal ellátott zárt ajánla-taikat a mondott napon d. e. 10 óráig a városi iktató hivatalban nyujtsák be.

Ajánlatok csupán a mérnöki hivatal által kiszolgáltatandó ajánlati iven tehetők.

Ajánlat tehető mind a 3 laktanyára és mind a 3 melléképületre együttesen, avagy 1—1 laktanyára és 1—1 melléképületre kü-lön-külön is.

Ovadék: az egész munkára 2300 korona., Egy laktanya főépületére 540 kor., egy lak-tanya melléképületére 230 kor.

A tervek és költségvetések a hivatalos órákban a mérnöki hivatalban megtekinthetők. Szabadka, 1904. évi április hó 7-én.

Dr. Biró Károly.
polgármester.

nagy választékban
és jutányos árban kaphatók

BAGICS JÓZSEF kertésznél

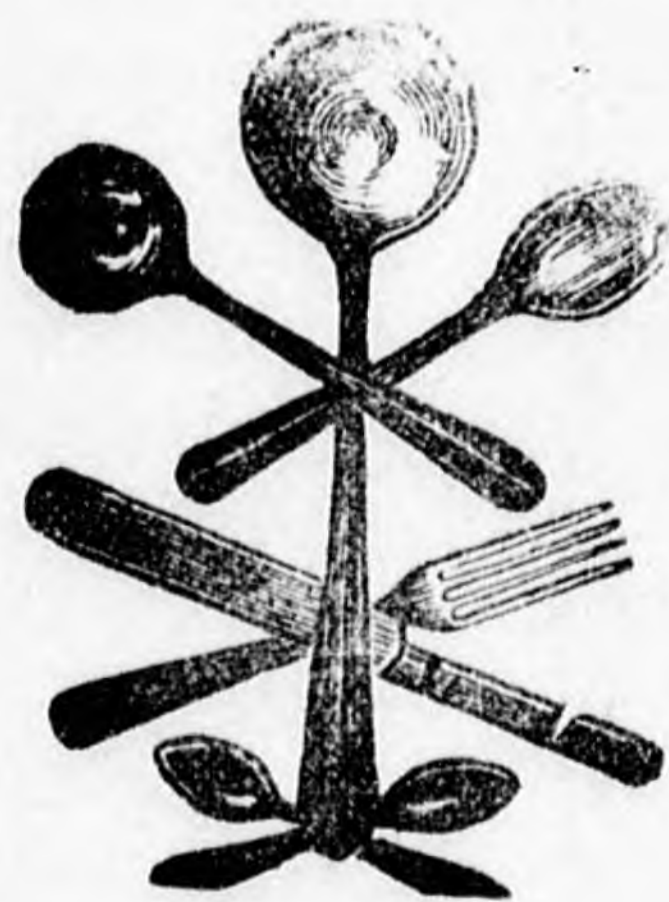
Bednáz - féle kert, az erdő bejáratával szemben

Ugyanott szebbnél-szebb

alkalmi csokrok megrendelhetők.

Egy háztartási mérleg

és 1 üveg eredeti francia parfüm
ingyen.

Mesésen olcsó árak mel-lett küldöm szét tulhalmo-zott raktáramból világhírű kiválóságukért általánosan kedvelt

mexikói

ezüst árúimat

és pedig: 6 darab mexikó ezüst asztali kés, 6 darab mexikó ezüst evővillát, 6 darab mexikó ezüst evő-

kanalat, 12 darab mexikó ezüst kávéskanalat, 6 darab kiváló dessertkést, 6 kiváló dessertvillát, 1 darab mexikó ezüst levesmerítő kanál, 1 darab mexikó ezüst tejmerítő, 2 darab elegáns asztali gyertyatartót.

46 darab összesen csak 6 frt 50 kr.

Minden megrendelő ezenkívül jutalomban egy szavatosság mellett pontosan működő 12 $\frac{1}{3}$ kiló hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díj-talanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minősé-geért 25 évi jótállást vállalok. Szétküldés a pénz előleges megküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból.

Denker J. központi forgalom áruháza: Bpest, Hernát-u. 54.

5 koronáért

küldök 4 $\frac{1}{2}$ kiló (kb. 50 drb.) ke-véssé megsérült — finom enyhe **Pipereszappant** rózsá, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jászmin és gyöngyvirágból szépen összeválo-gatva. A pénz előzetes megküldése esetén vagy utánvétellel küldi.

3 frt 40 krajczár

utánvétei egy vég szepességi vá-szon 6 teljes férfi vagy női ingre 90 cm. széles kitűnő minőségben, 5 évi jótállással; számos elismerés.

4 frt 50 krajczár

utánvétellel egy elegáns férfi öltönyre 3 méter divatos szövet egy elegáns férfi öltönyre tetszés szerinti szín-ben kapható.

⇒ Mintákat nem küldök. ⇐

Kék zománczozott főzőedény! Legfinomabb gyártmány!

Bámulatos olcsó árban. — Próba-rendelmény 6 drb főzőfazék és 6 darab lábas csak 3 forintba ke-rül utánvétellel.

Denker József Bpest

VII. Hernát-u. 54.